

Introitus: *Hlahol Bohu, celá země! Pějte žalmy k slávě jeho jména, jeho chválu šiřte chvalozpěvem.*

Řekněte Bohu: Jakou bázeň vzbuzují tvé činy! Pro tvoji nesmírnou moc se vtírají v tvou přízeň i tví nepřátelé.

Ať se ti klaní celá země a zpívá ti žalmy, ať zpívá žalmy tvému jménu. (Žalm 66, 1-3)

On odplatí každému podle jeho skutků. Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný. Ty však, kteří prosazují sebe, odpírají pravdě a podléhají nepravosti, očekává hněv a trest. Soužení a úzkost padne na každého, kdo působí zlo, předně na Žida, ale i na pohana. Avšak sláva, čest a pokoj čeká každého, kdo působí dobro, předně Žida, ale i pohana. Bůh nikomu nestraní.

(Římanům 2, 6-11)

Andělu církve v Thyatirech piš: Toto praví Syn Boží, jenž má oči jako planoucí oheň a nohy jako zářivý kov: „Vím o tvých skutcích, lásce a víře, službě a vytrvalosti; vím, že tvých skutků je čím dál více. Ale to mám proti tobě, že trpíš ženu Jezábel, která se vydává za prorokyni a svým učením svádí moje služebníky ke smilstvu a k účasti na modlářských hostinách. Dal jsem jí čas k pokání, ale ona se nechce odvrátit od svého smilstva. Hle, sešlu na ni nemoc a do velikého soužení uvrhnu ty, kdo s ní cizoloží, jestliže se od jejích činů neodvrátí; a její děti zahubím. Tu poznají všechny církve, že já vidím do nitra i srdce člověka, a každému z vás odplatím podle vašich činů.

Vám ostatním v Thyatirech, kteří nepřijímáte toto učení, kteří jste nepoznali to, čemu říkají hlubiny satanovy, pravím: Nevkládám na vás jiné břemeno. Jenom se pevně držte toho, co máte, dokud nepřijdu.

Kdo zvítězí a setrvá v mých skutcích až do konce, tomu dám moc nad národy: bude je pást železnou berlou, jako hliněné nádoby je bude rozbíjet – tak jako já jsem tu moc přijal od svého Otce. Tomu, kdo zvítězí, dám hvězdu jitřní. Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvim.“

Zjevení Janovo 2, 18-29

Bezvýznamné město

Pán píše andělu církve v Thyatirách, které jsou v provincii Lydia. Znáte to město? Nejen pro nás jsou Thyatiry neznámým městem. Plinius starší o Thyatirách řekl, že je to *inhonora civitas* - bezvýznamné město. Ani pro antické autory nic víc neznamenal. Bylo to kasárenské město, jehož posádky hlídaly dvě údolí řek, protože jimi proudili obchodníci. Dnes se to turecké město jmenuje *Alkhisar*.

O tehdejší době víme z mincí, které se našly. Na nich je vyobrazeno mužské božstvo *Tyrimnos* ve zbroji na válečném oři a na jiné minci je dokonce bohyně s válečnickou členkou či přílbou. To nahrává představě o povaze takového města. Kasárenská města měla a mají spotřební život. Lidé v nich nesídlili dlouze, spíše na chvíli, než odešli s posádkou jinam. Autority se uměle stavěly podle hodností a vlivu. Nesmělo se moc přemýšlet, spíše se užívalo života, jídla sexu. Žádné knihovny, žádné bádání.

Když jsem se s rodinou nastěhoval v roce 1985 do Děčína, z okna jsme měli výhled na děčínský zámek a ruské vojáky, kteří se vyhřívají v oknech na odpoledním slunci. Kasárenské město. *Inhonora civitas*. V myslích bratří a sester jsem to nacházel také. Vnímал jsem pocit zbytečnosti a pustošivou nespokojenost. Jindy zase přehnanou sebedůvěru a ambice. Ve sboru jsem poslouchal kázání starého kazatele Voříška, kterého ostatní lidé už nemohli poslouchat. Pro mne ale jeho kázání měla jasnozřivou logiku a prostou upřímnost. Pamatuji si také kázání Jendy Líbala, která byla uváděna omluvou, že bude kázat jen to, co žije... Jako by se bylo za to třeba omlouvat.

O Thiatirách ale víme i z textu Skutků apoštolských (16, 14). Když Pavel přišel do Filipis, potkal

tam *Lydie* – první křesťanku na evropském kontinentě, která byla z provincie *Lydia*, po níž měla jméno a z města *Thyatir*. Takový jemný paradox, když dnes přemýšlíme, zda Turci mají jít do EU, tak první evropská křesťanka byla z Turecka...

Lydia se živila prodejem textilu barveného tureckou červení – kořenem *mořeny barviřské* (*Rubia tinctorum*) která patří mezi nejstarší a nejužívanější barviva v Evropě, na Středním východě a v Indii. Mořena je otužilá vytrvalá rostlina, dorůstající do výšky 60–100 cm a obsahuje v kořenech barviva *alizarin* a *purpurin*. Sytě červená barva se získávala z barvicí lázně mořenového kořene, kdy je *mořidlem*¹ kamenec a vinný kámen.

Thyatiry prosluly alespoň v Bibli pracovitými lidmi. Neměly univerzity, divadla, ale ti lidé měli něco za sebou. Byla vidět práce, skutky. A všimněte si, že to slovo je použito ve čteném textu dost často. Pán zná skutky Thyatirských, ví, že dřou, ví, že těch skutků je víc a víc... Byť jsou to „jen“ skutky a malé dílo, ale v Božích očích je to jinak. V Děčíně jsem našel dost pracovitých lidí, ba co – dřičů. A já jsem jim vyřizoval a vyřizují, že Pán zná jejich skutky. Pán bude soudit podle skutků, jež vycházejí z nitra, přímo ze srdce (Matouš 12, 34n). Odmítá lidské posudky a měřítka odvedené práce. On vidí Thyatirskou kvalitu skutků ze srdce a hodnotí ji, přeje si ji zachovat: *Vím o tvých skutcích, lásce a víře, službě a vytrvalosti; vím, že tvých skutků je čím dál více.* (Zjevení 2, 19) a *Tu poznají všechny církve, že já vidím do nitra i srdce člověka, a každému z vás odplatím podle vašich činů.* (Zjevení 2, 23) *Kdo zvítězí a setrvá v mých skutcích až do konce, tomu dám moc nad národy.* (Zjevení 2, 26)

Řekli jsme si o podnikavé Lydie. Oproti této ženě z Thyatir je nám známa ještě jiná žena v thyatirské církvi – *Jezábel*. To je známé jméno za Starého zákona: manželka krále Achaba (1. Královská 21, 25). Není to nikdo mimo církve, ale žena z ní, která svým příkladem vede – považuje se za prorokyni. Vede Thyatirské k účasti na pohanských rituálech a na spotřebním životě. Pán církve jí dal čas na pokání, nicméně už tu vyslovuje soudy nad jejím zdravím a dokonce nad jejími dětmi. Hrůzné!

Thyatirští ji trpěli ve svém středu. Mávli rukou nad učením. Radši šli „něco málo“ udělat, teologii stejně nerozumí! A tak ji nechali mást hlavy bratří a sester, i těch nových lidí. Říkávám tomu, že měli páte **Evangelium** s názvem: „**Něco udělat!**“² Ale evangelium se nesmí scvrknout na akce, činy, provoz - „něco udělat“. Musí mít také jasno v tom, čemu věřit. Evangelium se nesmí položit, když se nevedou efektní činy víry a dělá se „jen málo“. Co je podstatné? Alespoň trochu držet věrouku a neuhýbat. Je tu Boží láska ke člověku, je tu oběť Ježíše Krista a vzkříšení k novému životu. Prostá teologie. To je třeba držet. Nenechat se zasvětit do „hlubin satanových“, což byl rituál gnostického učení. To znamenalo poznat podstatu zla, že satan není až tak silný, že je *docela lidský*. Kdo poznal nejhlubší tajemství, ten už se jich nemusel bát, vlastně žil v představě tak běžné dnešku, že vše ovládá – i zlo.

Tak vás chci povzbudit, protože Pán nepotřebuje, aby každý vystudoval bohosloví či dělal ohromné

1 Po *mořeně* se vlastně jmenuje celý postup

2 V předchozím textu ze začátku 2. kapitoly bylo **Evangelium „Dobře se mít!“** A stává se to dodnes, že po velkém utrpení a námaze křesťané touží po klidu a přízni. Však to může být důvod všeobecného úpadku křesťanství po sametové revoluci v Čechách, nezájmu křesťanů o veřejný život a naprosté míjení křesťanské nabídky s potřebami soudobé společnosti. A takové vyosení bylo jedinou Balámovou šancí jak uškodit Božímu lidu, když Balákovi Izrael nemohl proklít (o němž jsme už četli dříve v Numeri 22-24) naučil jej rozkládat Boží lid „ženskou zbraní“. Evangelium „dobře se mít“ je obsaženo ve službě pochopitelným potřebám životní úrovně tak, že si člověk ani nevšimne a má podíl na modlářství. Životní úroveň se mu stane modlou a on ani nemůže a ani nechce obětovat nic ze svého poklidu. A tady Pergamští selhali. Ztratili ryzí ideály, skromný vnitřní oheň věrnosti. Sice se Diovi neklaněli, ale byli rádi za výdělek, který Zeus nabízel...

věci. Nevkládá na nás břemena, která neuneseme, nechce ohromné činy a rychlé dobytí světa, ale chce, abychom se drželi toho, co máme. Chce, abychom střízlivě přemýšleli a věřili. Vraťme se do Thyatir, města bez historie, bez vědy a umění: Prostě si nemají Thyatirští nechat nabulíkovat nějakou kasárenskou báchorku. I dnes totiž platí, že pokud nebude křesťanství pracovité a nebude pěstovat svůj rozum pod vlivem Ducha svatého, tak ztrácí vliv, nemá výhled a žije v nebezpečí, že podlehne nějaké čertovině.

Milí Děčínští, držte se věrně práce, neodmítejte přemýšlení nad Božím slovem a zemitou teologií. Obyčejná fakta z biblického slovníku, Voříškovskou logiku! Pán Bůh o vás ví. A co vám slíbím nakonec?

Ve Zjevení Janově se hodně zpívá. Dopisy sedmi sborům ve Zjevení končí vždy slokou písně, která je v dopisech na pokračování. A právě tady v té sloce je slib, kterému se dobře rozumělo v kasárenském městě: Kdo zvítězí, bude mít *železný prut* a potříská vše zlé. To je něco, co původně patřilo jen Pánu Pánů (Žalm 2, 9 a Zjevení Janovo 12, 5)! A tady si zatřískáme s ním. My, bezvýznamní, kteří mohou tak leda mlátit bezmocně do stolu. Tady budeme u konečného řešení, které zařídí Pán. A slibuje se nám tu také metál, vyznamenání, hvězda za hrdinství - *Tomu, kdo zvítězí, dám hvězdu jitřní*. Žádný pozemský řád třeba krále Jiřího... Ale hvězda nad jiné! To je naše budoucnost. O ní zpívejme!

Okuste a uzříte, že Hospodin je dobrý. Blaze muži, který se utíká k němu. Žijte v Hospodinově bázni, jeho svatí, vždyť kdo se ho bojí, nemají nedostatek. I lvíčata strádají a hladovějí, ale nic dobrého nechybí těm, kdo se dotazují Hospodina. Pojdte, synové, poslyšte mě, vyučím vás Hospodinově bázni. Žalm 34, 9-12